

МИНИСТЕРСТВО ЗА ОБРАЗОВАНИЕ И НАУКА  
ЦЕНТАР ЗА СТРУЧНО ОБРАЗОВАНИЕ И ОБУКА

НАСТАВНА ПРОГРАМА

# ***ПРАКТИЧНА НАСТАВА***

IV ГОДИНА

***ЗДРАВСТВЕНА СТРУКА***

***Забен техничар***



Скопје, 2008 година

## **1. ИДЕНТИФИКАЦИОНИ ПОДАТОЦИ**

### **1.1. Назив на наставниот предмет: ПРАКТИЧНА НАСТАВА**

### **1.2. Образовен профил и струка на кои им припаѓа наставниот предмет**

1.2.1. Образовен профил:Забен техничар

1.2.2. Струка:Здравствена

### **1.3. Диференцијација на наставниот предмет**

1.3.1.Практична обука

### **1.4. Година на изучување на наставниот предмет**

1.4.1. Четврта година

### **1.5. Број на часови на наставниот предмет**

1.5.1. Број на часови неделно: 10 часа

1.5.2. Број на часови годишно: 330 часа

### **1.6. Статус на наставниот предмет**

1.6.1. Задолжителен

## **2. ЦЕЛИ НА НАСТАВНИОТ ПРЕДМЕТ**

Учениците што ја изучиле оваа Програма ќе:

- можат правилно да применуваат стоматолошки материјали;
- можат да ракуваат со апаратите и инструментите за изработка на класична и современа парцијална протеза;
- можат да изработуваат класична парцијална протеза;
- можат да репарираат парцијална протеза;
- можат да изработуваат современа парцијална протеза;
- применуваат естетски правила и професионални етички стандарди во професионалната работа и соработуваат тимски.

## **3. ПОТРЕБНИ ПРЕТХОДНИ ЗНАЕЊА**

За успешно совладување на зацртаните цели, потребни се предзнаења од наставните предмети: технологија на материјали и фиксна протетика, изучувани во втора година како предмети карактеристични за образовниот профил забен техничар.

## 4. ОБРАЗОВЕН ПРОЦЕС

### 4.1. Структурирање на содржините за учење

Тематски целини	Бр. на час.	Конкретни цели <i>Ученикот:</i>	Дидактички насоки	Корелација меѓу тематските целини и меѓу предметите
<b>1. Биолошка проблематика на парцијалната протеза.</b>	<b>10</b>	Ја осознава парцијалната протеза како протетска изработка кај парцијалната беззабост; - идентификува видови на парцијална протеза; - ги познава деловите на парцијалната протеза; - ги осознава проблемите кои се јавуваат при изработка на парцијална протеза.	- Запознавање со парцијалната протеза преку презентирање на слајдови; - објаснување на видови на парцијална протеза и нејзини делови; - дискусија, прашања, резимирање и заклучување.	Технологија на материјали
<b>2. Тотална протеза. Коронки и мостови ( работа за пациенти)</b>	<b>50</b>	Го анализира анатомскиот отпечаток и го подготвува за излевање на анатомски модел; - го анализира анатомскиот модел, го подготвува и изработува индивидуална лажица; - ја проценува вредноста на функционалниот отпечаток и излева работен модел; - изработува загризни шаблони (со восочен бедем) ;	Активности од типот на: -објаснување, покажување, демонстрирање; - определување на работни задачи; (реални модели за пациенти); - следење, контрола, коригирање, укажување, поттикнување, вреднување на индивидуалната работа на ученикот.	Технологија на материјали

		<ul style="list-style-type: none"> <li>- врши подготовка за фиксирање и фиксира загризен шаблон;</li> <li>- применува принципи за редување на вештачки заби и го анализира меѓусебниот однос на горните и долните заби;</li> <li>- ја моделира тоталната протеза во восок и ја подготвува за завршна изработка до обработка и полирање;</li> <li>- применува принципи за изработка на едноделно леани коронки и коронка метал-керамика;</li> <li>- моделира едноделни мостовни конструкции фасетирани со керамички маси;</li> <li>- врши вложување и леене на металните конструкции;</li> <li>- обработува, полира и фасетира со керамички маси.</li> </ul>		
<b>3. Отпечаток и модел за парцијална протеза</b>	<b>30</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>Го анализира анатомскиот отпечаток;</li> <li>- врши излевање на отпечатокот со гипс;</li> <li>- анализира работен модел.</li> </ul>	<p>Активности од типот на:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- вербално објаснување, анализирање на анатомски отпечаток;</li> <li>- демонстрирање, објаснување на излевање на анатомски отпечаток за</li> </ul>	

			<p>парцијална протеза;</p> <p>- потенцирање и објаснување на анализата на работен модел.</p>	
<b>4. Одредување на антомски и протетички еквадор</b>	<b>10</b>	<p>Ја познава топографската распределба;</p> <p>- ја разбира распределбата според меѓусебниот однос на преостанатите заби во горната и долната вилица.</p>	<p>Активности од типот на :</p> <p>- објаснување;</p> <p>- покажување на модел со различна класификација на парцијална беззабост;</p> <p>- дискусија.</p>	Мобилна протетика
<b>5. Ретенција и стабилизација на парцијална протеза-жичани кукици</b>	<b>80</b>	<p>Го објаснува значењето на преостанатите заби за ретенција и стабилизација;</p> <p>- ракува со паралелометар;</p> <p>- одредува положба на модел, ретенциони полиња, анатомски и протетички еквадор;</p> <p>- потполнува подминирани места;</p> <p>- одредува правилен избор на кукици;</p> <p>- ги познава и идентификува деловите на кукиците;</p> <p>- умее правилно да витка кукици;</p> <p>- ракува со клешти и врши виткање на кукиците.</p>	<p>Активности од типот на:</p> <p>- објаснување;</p> <p>- демонстрација;</p> <p>- презентирање;</p> <p>- одредување на работни задачи;</p> <p>- следење, контрола, коригирање, укажување, мотивирање, поттикнување на индивидуалната работа ;</p> <p>- дискусија, прашања.</p>	Мобилна протетика

<b>6. Загрзни восочни шабло-ни</b>	<b>20</b>	Применува фази и подготвува модел за изработка на загрзни шаблони; - изработува база и восочен бедем; - ја познава примената на артикулатор при изработка на парцијална протеза; - фиксира работни модели во артикулатор.	Активноста од типот на: - објаснување; -демонстрација; - одредување на работни задачи; - следење, коригирање, контрола, укажување, стимулирање на индивидуалната работа на учениците.	Технологија на материјали
<b>7. Поставување на вештачки заби и моделирање на парцијална протеза во восок</b>	<b>30</b>	Познава критериуми за избор на заби; - познава техника на поставување и поставува заби; - врши моделирање на парцијални протези.	Активности од типот на: - објаснување; - демонстрација, - презентирање; - одредување на работни задачи; - следење, контрола, коригирање, укажување, мотивирање, вреднување на индивидуалната работа.	Мобилна протетика Технологија на материјали
<b>8. Замена на измоделирани делови на парцијална протеза со акрилат</b>	<b>20</b>	Познава начин на подготовка на модел за киветирање и избор на кивета; - киветира протеза и умее да го замени восокот со акрилат; - применува соодветен прибор за обработка на протеза; - обработува и полира	Активности од типот на: Демонстрација; опишување; објаснување ; одредување на работни задачи; следење, контрола, коригирање,укажување,	

		парцијална протеза.	вреднување на индивидуалната работа.	
<b>9. Репаратура на парцијална протеза</b>	<b>15</b>	Разликува видови на репаратури; - применува техника на изработка на сите видови репаратури	Активности од тип на: - објаснување; презентација на слајдови, реални модели; - одредување на работни задачи; - следење, контрола, коригирање на индивидуалната работа на учениците.	Мобилна протетика
<b>10. Конструирање на времена парцијална протеза</b>	<b>65</b>	Објаснува разлики меѓу класична и скелетирана парцијална протеза; - подготвува анатомски модел за дублирање; - моделира ретенционен систем на работен модел и базата за скелетирана парцијална протеза.	Активности од типот на: - објаснување; - демонстрација; - одредување на работни задачи; - следење, коригирање, контрола, стимулирање, укажување, вреднување на индивидуалната работа на учениците.	



## 4.2. Наставни методи и активности на учење

Основните методи што ќе се користат во наставата по практична настава се: демонстрација, презентација, објаснување, учење преку сопствено работење.

Активности на ученикот: слуша, набљудува, прашува, објаснува, самостојно работи.

Активности на наставникот: планира, организира, подготвува, објаснува, демонстрира, покажува, поставува прашања, дискутира, дава инструкции, контролира, коригира, вреднува, воспоставува позитивна педагошка комуникација.

## 4.3. Организација и реализација на наставата по предметот

За остварување на поставените цели во Програмата, наставата се организира и реализира како практична настава со 10 часа неделно. Реализацијата се остварува во заботехничка лабораторија опремена со потребните наставни средства и помагала каде што учениците ќе се здобиваат и ги јакнат психомоторните и когнитивните компетенции.

## 4.4. Наставни средства и помагала

Ефикасноста на содржините, од овој наставен предмет, е условена со користење на графоскоп, слики, шеми, дијапроектор, фантом модели, **реални модели**, слајдови и потрошен стоматолошки материјал.

За поуспешно совладување на целите на Наставната програма, се користи соодветна литература и тоа учебник по наставниот предмет, наставен материјал подготвен од страна на наставникот. Дополнителна литература за наставниците: стручна литература од областа на мобилната протетика и литература од областа на дидактиката.

## **5. ОЦЕНУВАЊЕ НА ПОСТИГНУВАЊАТА НА УЧЕНИЦИТЕ**

Вреднувањето на постигнувањата на учениците, треба да се врши перманентно во текот на целата учебна година. Оценувањето ќе се реализира врз основа на степенот на индивидуалната оспособеност на учениците. При оценувањето, освен степенот на совладаноста на содржините треба да се зема во обзир и активноста, ангажираноста, прецизноста во работењето, односот спрема материјалите и средствата за работа и интересот на ученикот во текот на наставата. Оценувањето е јавно, односно на ученикот му се соопштува оценката со образложение што сè е вреднувано со дадената оценка. Доколку ученикот не постигне резултати во остварувањето на целите на програмата, се постапува согласно законската регулатива за средно образование.

## **6. КАДРОВСКИ И МАТЕРИЈАЛНИ ПРЕДУСЛОВИ ЗА РЕАЛИЗАЦИЈА НА НАСТАВНАТА ПРОГРАМА**

### **6.1. Основни карактеристики на наставниците**

Основните услови за наставниците, во стручното образование, се пропишани во Законот за средно образование. Освен тоа, при изборот на наставниците кои ќе го реализираат овој наставен предмет, треба да се задоволат одредени барања со кои ќе се постигне висок квалитет и професионализам во работењето: да се физички и психички здрави, да ги почитуваат основните етички норми на однесување, да го познаваат литературниот македонски јазик и кирилското писмо, да поседуваат стручно знаење и способност за трансферирање на знаењата, да чувствуваат љубов и да имаат афинитет за работа со децата, да се социјализирани, креативни и отворени на промените во образованието и да се оспособени за работа со компјутер.

## **6.2. Стандард за наставен кадар**

Завршени студии по :

1. Стоматолошка протетика;
2. Стоматологија со претходно завршено средно образование- **забен техничар**;
- 3.Завршено средно образование- **забен техничар**.

Наставниците треба да имаат педагошко-психолошка и методска подготовка и положен стручен испит.

## **6.3. Стандард на простор за наставниот предмет**

Наставата по предметот практична настава, ќе се реализира во заботехничка лабораторија опремена со потребните средства и помагала.

## **7. ДАТУМ НА ИЗРАБОТКА И НОСИТЕЛИ НА ИЗРАБОТКАТА НА НАСТАВНАТА ПРОГРАМА**

**7.1. Датум на изработка:** мај 2002година

**7.2. Состав на работната група:**

1. Д-р. Николина Пепељугоска, самостоен, раководител, Биро за развој на образованието, Скопје
2. Владимирка Попкочева, наставник, член, ДСМУ Д-р. Панче Караѓозов, Скопје
3. Слободанка Миновска, наставник, член, ДСМУ Д-р. Панче Караѓозов, Скопје
4. Д-р Мирјана Здравевска, наставник, член, ДСМУ Д-р. Панче Караѓозов, Скопје

Превземена: март 2008 година

## 8. ПОЧЕТОК НА ПРИМЕНА НА НАСТАВНАТА ПРОГРАМА

Датум на започнување: септември 2008 година

## 9. ОДОБРУВАЊЕ НА НАСТАВНАТА ПРОГРАМА

Наставната програма по *практична настава*, ја одобри (донесе) министерот за образование и наука со Решение бр, 11-3368/1 од 24.06.2002 година.